

Dosarul nr. 2ra-450/2022
2-21017651-01-2ra-07042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (I. Țonov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

DECIZIE

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Fedoruța împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la încasarea plăților salariale și a penalității de întârziere,

împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 februarie 2021, Oleg Fedoruța a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la achitarea plății pentru orele suplimentare de muncă în sumă de 42 167,66 de lei, a penalității în mărime de 3% pentru fiecare zi de întârziere calculată pînă la data de 29 decembrie 2020 în sumă de 103 682,66 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 16 martie 2012 a fost angajat în cadrul Biroului de Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în calitate de specialist principal al secției invitații și vize a Direcției imigrare și repatriere, unde a activat pînă la data de 16 aprilie 2019, cu un program de lucru de la ora 08:00 pînă la 17:00.

Potrivit certificatului Seria DM-EM-4 nr. 025303, este recunoscut invalid de gradul I, fapt pentru care beneficia de dreptul de a munci 6 ore pe zi, deoarece regimul de activitate al instituției constituia 5 zile pe săptămână.

Reclamantul a susținut că urma să activeze de la ora 08:00 pînă la ora 15:00 cu o oră pentru pauza de masă, însă angajatorul nu i-a stabilit un program de lucru în conformitate cu legislația în realitate a activat de la ora 08:00 pînă la ora 17:00 cu o ora pentru masă de la 12:00 pînă la 13:00, astfel a prestat muncă suplimentară de 2

ore zilnic.

Reclamantul a menționat că nu a fost remunerat potrivit normelor legale, salariul pe care l-a primit corespunde unui salariu minim de funcție, însă angajatorul urma să-l salarizeze potrivit normelor salariului pentru persoane cu dezabilități.

Pentru ultimii trei ani de activitate, a primit un salariu pentru munca prestată de 8 ore zilnic, însă în realitate aceasta corespunde pentru 6 ore conform legislației stabilite pentru persoanele cu dezabilități. De aici rezultă neplata salariului pentru orele extra de activitate conform actelor normative, în sumă de 42 167,66 de lei, care solicită a fi încasată de la angajator.

De asemenea, a relatat că, pentru neachitarea în termen a diferenței la salariu se impune o penalitate ce constituie suma de 103 682,66 de lei, care de asemenea urmează a fi încasată de la pârât.

La 16 decembrie 2020 a expediat în adresa pârâtului cerere prealabilă, însă angajatorul a respins cerințele înaintate.

Prin hotărârea din 02 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Fedoruța împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la încasarea plăților salariale și a penalității de întârziere.

Prin decizia din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel depusă de avocatul Vitalie Malai în interesele apelantului Oleg Fedoruța, s-a casat hotărârea din 02 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă prin care a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat din contul Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Oleg Fedoruța diferența la plățile salariale în sumă de 42 167,66 de lei.

S-a respins ca neîntemeiată pretenția privind încasarea penalității de întârziere în sumă de 103 682,66 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, potrivit copiei certificatului de expertiză medicală a vitalității din 17 octombrie 2000, Oleg Fedoruța este persoană care are o reducere a vitalității și este invalid din copilărie, fără termen, încadrat în gradul unu.

Astfel, conform art. 96 din Codul muncii, angajatul Oleg Fedoruța având dezabilități accentuate urma să activeze cu o durată redusă a timpului de muncă de 30 de ore pe săptămână, fără diminuarea drepturilor salariale și a altor drepturi prevăzute de legislația în vigoare.

Potrivit tabelului de pontaj și fișelor postului, Oleg Fedoruța a activat în cadrul Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova conform programului integral de lucru, câte 8 ore pe zi, nefiind stabilit pentru el un program de lucru corespunzător legii.

Prin urmare, reieșind din faptul că în cadrul examinării cauzei s-a dovedit cu certitudine că salariatul Oleg Fedoruța nu a beneficiat de un program redus de muncă și a activat cu o durată deplină a timpului de muncă de 8 ore pe zi, instanța de apel a considerat necesar de a încasa de la Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Oleg Fedoruța salariul pentru orele suplimentare de muncă, conform calculului prezentat în mărime de 42 167,66 de lei.

Referitor la cerința de încasare a penalității de întârziere în mărime de 0,3% din

salariul neachitat, instanța de apel a reținut că la momentul angajării în serviciu Oleg Fedoruța nu a prezentat informația despre gradul său de dezabilitate și deoarece angajatorul nu a cunoscut despre gradul de dezabilitate a angajatului Oleg Fedoruța, cerința cu privire la achitarea penalității de întârziere urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

La 24 februarie 2022, Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne și-a manifestat dezacordul cu soluția instanței de apel, menționând că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, iar decizia a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, deoarece refuzul Biroului Migrație și Azil în achitarea muncii suplimentare reprezintă un act administrativ prin prisma art. 10 din Codul administrativ.

Referitor la fondul litigiului, recurentul a invocat că, la 28 noiembrie 2011 în vederea încadrării în serviciul public în cadrul Biroului Migrație și Azil, Oleg Feduruța a depus cerere privind participarea la concursul de ocupare a funcției publice vacante de specialist superior al Secției invitații și vize a Direcției imigrare și repatriere a Biroului Migrație și Azil, prezentând concomitent și adeverința medicală nr. 384 din 29.11.2011, eliberată de IMSP CS Ghindești prin care acestuia i s-a permis aptitudinea profesională.

În urma desfășurării concursului pentru ocuparea funcției publice vacante intimatul Oleg Fedoruța a fost declarat învingător al concursului, iar prin ordinul MAI nr. 101 EF din 16 martie 2012 a fost numit în funcția de specialist principal al Secției invitații și vize a Direcției imigrare și repatriere a Biroului Migrație și Azil al MAI.

Recurentul susține că, până la emiterea ordinului Oleg Feduruța a mai prezentat certificatul nr. 56 din 05.03.2012 eliberat de Policlinica MAI, conform căruia era apt pentru muncă (fiind recomandată doar excluderea supraefortului fizic și schimburile de noapte) și extrasul medical de la domiciliu eliberat de Centrul Medical de Familie Florești. Alte acte medicale care atestă gradul de dizabilitate sau inaptitudinea de muncă la momentul încadrării în serviciul public, nici pe parcursul activității în cadrul Biroului Migrație și Azil, intimatul nu a prezentat.

Despre faptul deținerii gradului de dizabilitate angajatorul a fost informat abia după încetarea raportului de serviciu la 13 aprilie 2019, prin înaintarea cererii prealabile nr. F-533/20 din 16 decembrie 2020 privind plata orelor suplimentare și penalităților.

Prin urmare, recurentul consideră că intimatul intenționat a tăinuit faptul că deținea gradul I de invaliditate (gradul sever de dizabilitate) or, în cazul prezentării certificatului Seria DM-EM-4 nr. 025303 care confirma că era inapt de muncă și necesita ajutor permanent, ar fi făcut imposibilă încadrarea în serviciul public în cadrul Biroului Migrație și Azil. Faptul dat se confirmă și prin explicațiile acestuia date în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond și anume că la angajare în muncă nu a prezentat angajatorului certificatul despre invaliditate deoarece cineva la ajutat și a prezentat alte certificate medicale pentru a ascunde concluzia că este inapt de muncă, își dorea să fie angajat în serviciu, niciodată nu a cerut angajatorului să-i fie stabilit un regim cu o durată redusă a timpului de muncă.

Recurentul a invocat că nu poate fi imputat angajatorului faptul încălcării dreptului intimatului la durata redusă a timpului de muncă. Or, acesta intenționat a tăinuit faptul că este inapt pentru muncă în vederea obținerii funcției publice și a unui venit garantat.

La 07 aprilie 2022 și respectiv la 29 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 80, 84, vol. II).

La 23 mai 2022, Oleg Fedoruța, reprezentat de avocatul Vitalie Malai a depus referință prin care și-a exprimat dezacordul cu cererea de recurs și a solicitat declararea inadmisibilă a recursului, cu menținerea deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău. Suplimentar, a invocat că recurentul nu a demonstrat la judecarea cauzei că a respectat prevederile art. 157 din Codul muncii, astfel că instanța de apel corect a dispus încasarea plăților salariale.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 11 noiembrie 2021.

La 13 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 50, vol.II).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 24 februarie 2022 astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 22 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat admisibil recursul declarat de către Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, și transmis Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, Colegiul lărgit a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și urmează a fi respins, menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În temeiul art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs;

În conformitate cu art. 130 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii stipulează că, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data cînd salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

Din materialele cauzei s-a constatat că prin cererea de chemare în judecată Oleg Fedoruța a solicitat încasarea din contul Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a sumei de 42 167,66 de lei cu titlu de salariu pentru orele suplimentare de muncă, încasarea penalității în mărime de 3% pentru fiecare zi de întârziere calculată pînă la data de 29 decembrie 2020 în sumă de 103 682,66 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărîrea pronunțată la 02 martie 2021 a concluzionat în privința netemeinicii acțiunii, dispunând respingerea integrală.

Judecând apelul declarat de avocatul Vitalie Malai în interesele apelantului Oleg Fedoruța, instanța de apel a considerat neîntemeiată hotărîrea primei instanțe, fapt care a determinat admiterea apelului declarat, casarea hotărîrii din 02 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei hotărîri noi de admitere parțială a acțiunii, prin care s-a încasat din contul Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Oleg Fedoruța diferența la plățile salariale în sumă de 42 167,66 de lei. S-a respins ca neîntemeiată pretenția privind încasarea penalității de întârziere în sumă de 103 682,66 de lei.

Instanța de recurs relevă că soluția dată de instanța de apel este corectă și motivată, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor juridice și trimitere la probele administrate, cât și prevederile legale aplicabile la caz.

În contextul pretenției deduse judecării, privind încasarea sumei de 42 167,66

de lei cu titlu de salariu pentru orele suplimentare de muncă, Colegiul lărgit reține că în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 101EF din 16 martie 2012 Oleg Fedoruța a fost angajat în cadrul Biroului de Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în calitate de specialist principal al secției invitații și vize a Direcției imigrare și repatriere, pe un termen de probă de 6 luni (f.d.114, vol. I).

Prin ordinul Biroului de Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne nr.16ef din 13 aprilie 2019 a fost acceptată cererea de demisie depusă de Oleg Fedoruța la 12 aprilie 2019, fiind încetate raporturile de serviciu prin demisie (f.d.116, vol. I).

Tot din actele cauzei rezultă că, începând cu 16 martie 2012 până la 13 aprilie 2019, Oleg Fedoruța a activat în cadrul Biroului de Migrație și Azil cu o durată deplină a timpului de muncă.

Potrivit copiei certificatului de expertiză medicală a vitalității seria DM-EM-4 nr. 025303 din 17 octombrie 2000 rezultă că Oleg Fedoruța are reducere a vitalității, fiind invalid din copilărie, fără termen, încadrat în gradul unu (f.d.5, vol. I).

Sub acest aspect, prezintă relevanță prevederile art. 96 alin. (1), (4) din Codul muncii, care stipulează că pentru anumite categorii de salariați, în funcție de vîrstă, de starea sănătății, de condițiile de muncă și de alte circumstanțe, în conformitate cu legislația în vigoare și contractul individual de muncă, se stabilește durata redusă a timpului de muncă.

Pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate (dacă aceștia nu beneficiază de înlesniri mai mari) se stabilește o durată redusă a timpului de muncă de 30 de ore pe săptămîină, fără diminuarea drepturilor salariale și a altor drepturi prevăzute de legislația în vigoare.

În urma analizei circumstanțelor de fapt și de drept, instanța de apel corect au concluzionat ca fiind întemeiată solicitarea lui Oleg Fedoruța privind încasarea din contul Biroului de Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne salariu pentru orele suplimentare de muncă, conform calculului prezentat în mărime de 42 167,66 lei, având în vedere că s-a constatat faptul că salariatul Oleg Fedoruța nu a beneficiat de un program redus de muncă, activând după un program cu o durată deplină a timpului de muncă de 8 ore pe zi.

Cât privește decizia instanței de apel în partea respingerii pretenției privind încasarea penalității în mărime de 3% pentru fiecare zi de întârziere calculată pînă la data de 29 decembrie 2020 în sumă de 103 682,66 de lei, Colegiul consideră inoportun de a se expune, deoarece în această parte decizia instanței de apel nu a fost contestată.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Totodată, instanța de recurs va respinge argumentul recurentului precum că judecarea cauzei a avut loc cu încălcarea competenței jurisdicționale, deoarece refuzul Biroului Migrație și Azil în achitarea muncii suplimentare reprezintă un act administrativ prin prisma art. 10 din Codul administrativ.

Prin urmare, argumentele invocate de către recurent în recurs nu pot constitui temei de admitere a recursului, deoarece acestea se combat cu cele invocate mai sus și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de

către instanța de apel, având la bază cumulul de probe apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Se menține decizia din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Fedoruța împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la încasarea plăților salariale și a penalității de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Victor Burduh